

CONCEPT

Accountantsverslag

Gemeente Buren

Boekjaar 2018

Aan de Gemeenteraad
van de gemeente Buren
Postbus 23
4020 BA MAURIK

Breda, juli 2019

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2018 van uw gemeente nog niet geheel afgerond. In dit accountantsverslag informeren wij u over de status van de controle en de bevindingen tot nu toe.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2018 naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door de raad en het college van B&W.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij hebben u op [datum] gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen onder de overige gegevens in uw jaarrekening 2018.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Buren voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Ondertekening in definitieve versie

Drs. R.G. de Kort RA

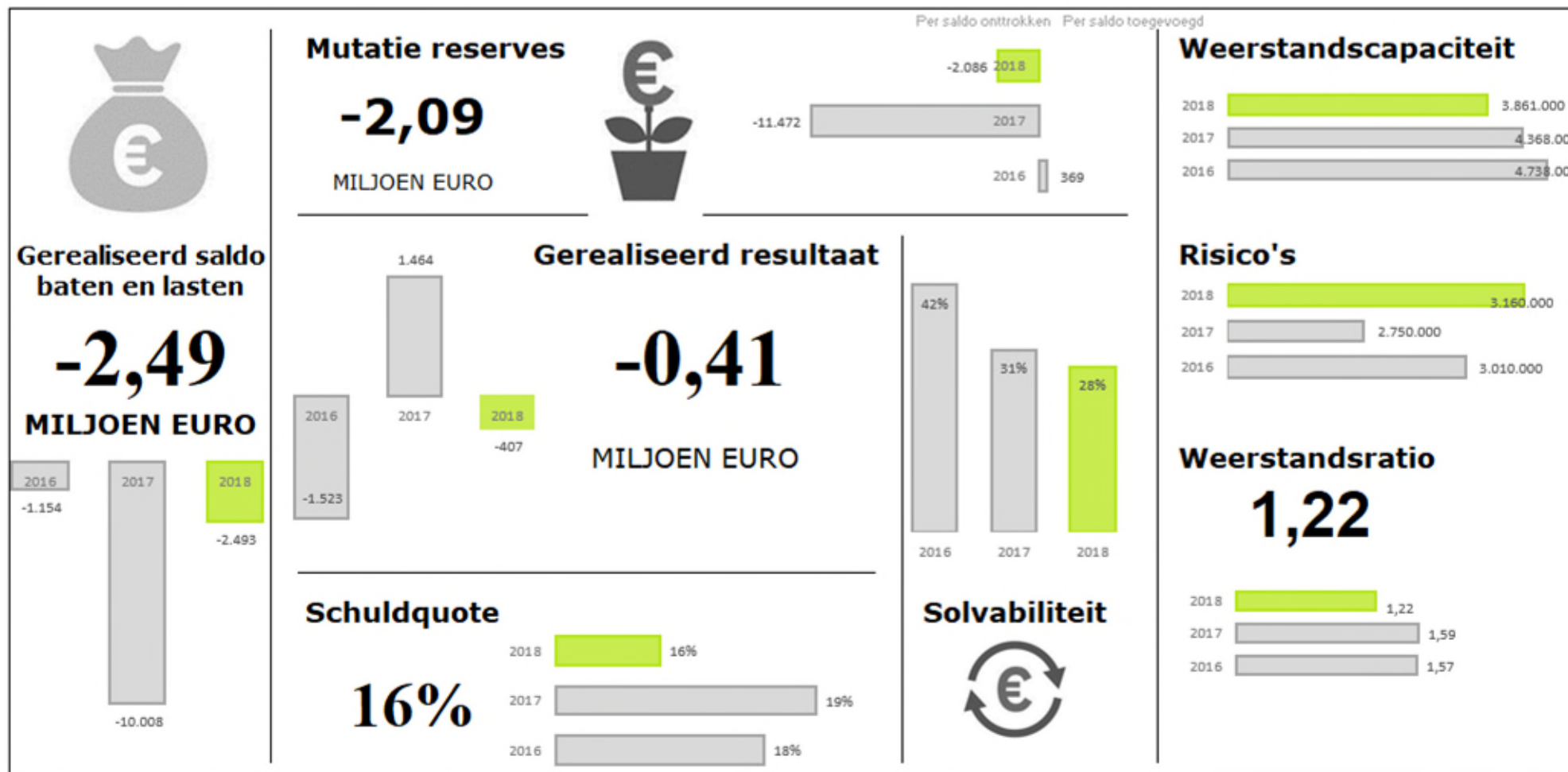
Inhouds- opgave

1. Managementsamenvatting	4
2. Opdracht, scope en uitkomsten	8
3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers	11
4. Controlebevindingen	13
5. Bevindingen interne beheersing	20
6. Overige onderwerpen	22
Bijlage(n)	25

Managementsamenvatting

1. Managementsamenvatting

Financiële kengetallen en signaleringwaarden

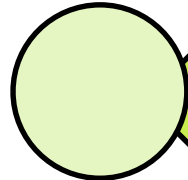
1. Managementsamenvatting

- Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.
- Het jaarverslag is, cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
- Wij constateren dat de jaarstukken voldoen aan het BBV, behoudens enkele kwalitatieve afwijkingen in de paragrafen en toelichtingen.
- Begrotingsrechtmatigheid: de overschrijdingen zijn voldoende toegelicht in de jaarrekening en tellen niet mee in ons oordeel.
Kredietrechtmatigheid: wij hebben geen overschrijdingen van kredieten geconstateerd.
- Uit de controle van de stromen binnen de WMO en de Jeugd zijn onzekerheden gebleken van € 722.000. Onzekerheden worden veroorzaakt doordat niet van alle lasten binnen het sociaal domein de prestatielevering kon worden aangetoond enerzijds en wij niet kunnen steunen op de werkzaamheden rondom de PGB's anderzijds.. Deze onzekerheden tellen mee in ons oordeel, maar hebben geen invloed op de strekking van de controleverklaring.
- In de jaarrekening 2018 zijn voorzieningen voor groot onderhoud gebouwen en wegen opgenomen. Wij zijn nog in overleg met de gemeente over deze voorzieningen.
ONDERHANDEN.
- De waardering van de grondexploitatie en de berekening van de verliesvoorziening is voor alle project juist toegepast, behoudens de inschatting van de nog te realiseren opbrengsten bij Bedrijventerrein Doeijenburg II. Wij schatten in op basis van ervaringscijfers bij andere projecten dat de nog te realiseren opbrengsten € 300.000 te hoog ingeschat

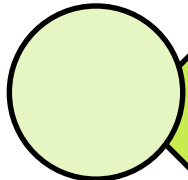
1. Management samenvatting

Bij de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels hebben wij voor € 233.000 aan onrechtmatigheden geconstateerd binnen inhuurcontracten.

:

:

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2018 in overeenstemming zijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De jaarrekening 2018 van de gemeente Buren voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 18 januari 2019 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2018. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ❑ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ❑ Uw verordening controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Buren (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- ❑ Het door u op 9 juli 2019 vastgestelde normenkader rechtmatigheid 2018 gemeente Buren.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2018 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 670.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controletoleranties in het controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 631.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.893.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie fouten	€ 31.500

Uit onze controle blijken ongecorrigeerde getrouwheidsfouten en rechtmatigheidsfouten. De rechtmatigheidsfouten totaal € 233.000. Daarnaast is sprake van onzekerheden van totaal € 1.022.000 op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid naar voren gekomen.

2.3 Strekking controleverklaring

Bij de jaarrekening 2018 van de gemeente Buren zijn wij voornemens een goedkeurend oordeel op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken.

2.4 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van steekproeven, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan vastgesteld. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordeling onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties, behoudens de bevindingen zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van dit verslag. In het verslagjaar 2018 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.5 Jaarverslag en overige gegevens

Wij hebben het jaarverslag en de overige in de jaarstukken opgenomen informatie gelezen en op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze informatie materiële afwijkingen bevat. Hierbij hebben wij geen materiële afwijkingen geconstateerd. Tevens bevestigen wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

2.6 Managementinzicht en schattingen

Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het college. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd.

2.7 Interne financiële beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij tijdens de interim-controle een analyse en evaluatie uitgevoerd van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Bij deze controle hebben wij ons primair gericht op het opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratie organisatie en interne beheersing (AO/IB). Dit voor zover dit van belang is voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen voortvloeiend uit de interim-controle zijn met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie en de auditcommissie besproken en aan hen gerapporteerd door middel van de door ons uitgebrachte managementletter 2018.

In de managementletter zijn benodigde aanvullende werkzaamheden ten behoeve van de jaarrekeningcontrole opgenomen. Wij hebben deze werkzaamheden beoordeeld. In hoofdstuk 4 controlebevindingen zijn de uitkomsten opgenomen.

2.8 Analyse vermogen en resultaat

Resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 2.493.000 negatief. Tussentijds is per saldo afgerond € 2.086.000 aan de reserves onttrokken waardoor het gerealiseerde resultaat afgerond € 407.000 negatief is.

Eigen vermogen

Inclusief het onverdeelde resultaat 2018 bedraagt het eigen vermogen van de gemeente ultimo 2018 afgerond € 12,4 miljoen. De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2018 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 28%. De netto schuldquote bedraagt 16%. De ratio (totale inkomsten = 100%) geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten.

Weerstandvermogen

Teneinde een beschouwing te geven over de financiële positie van de gemeente dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing. Evenals voorgaande jaren worden de risico's door uw gemeente periodiek geactualiseerd zodat een actueel inzicht bestaat in de risico's. De ultimo 2018 berekende en aanwezige weerstandscapaciteit bedraagt € 3,9 miljoen. De berekende risico's bedragen € 3,2 miljoen. Dit resulteert in een ratio van het weerstandvermogen van 1,22. De weerstandscapaciteit is daarmee volgens uw interne normen "voldoende" om de door de gemeente gekwantificeerde risico's op te vangen.

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3 Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.1 Analyse van het resultaat

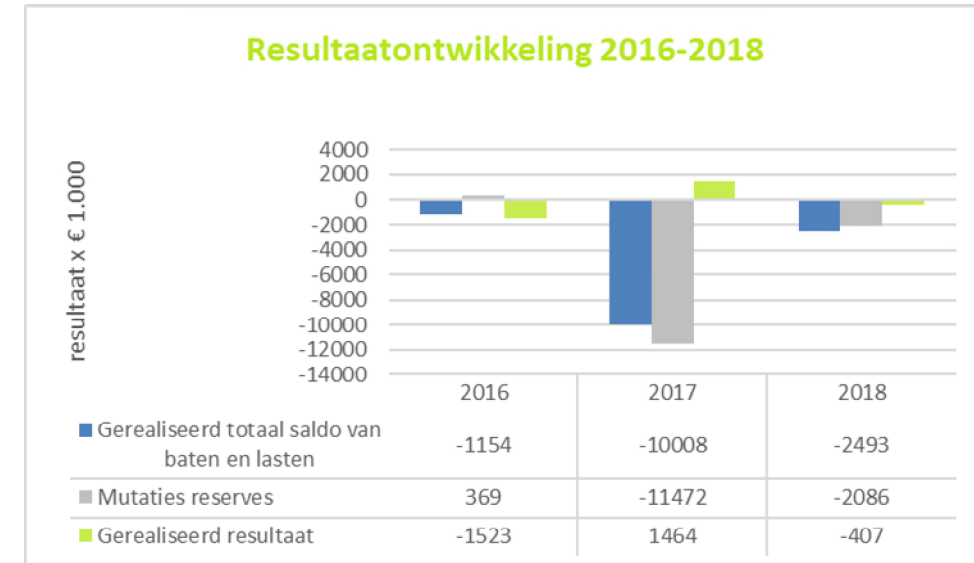
Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien van afgerond € 2493.000. Tussentijds is per saldo afgerond € 2.086.000 aan de reserves onttrokken waardoor het gerealiseerde resultaat afgerond € 407.000 negatief is. Wij hebben vastgesteld dat aan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt in hoofdlijnen een verschillenanalyse gegeven voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2018 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken.

Voor een nader gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de programmaverantwoording van uw jaarrekening.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hiernaast opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat (“gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten” en “gerealiseerde resultaat”) weer over de jaren 2016 tot en met 2018.

In de illustratie is te zien dat het resultaat een fluctuerende ontwikkeling heeft.

Controlebevindingen

4 Controlebevindingen

4.1 Kwaliteit verslaggeving

De jaarstukken 2018 bestaan uit “het jaarverslag” en “de jaarrekening”. De programmarekening en de paragrafen vormen samen het jaarverslag. In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting zoals in het boekwerk “jaarrekening 2018” is opgenomen.

Conform de gewijzigde wetgeving voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd. Wel hebben wij kwalitatieve afwijkingen van het BBV geconstateerd.

4.2 Verslaggevingsgrondslagen

Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. Uw gemeente heeft gedurende 2018 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente, behoudens de bevindingen zoals opgenomen in dit hoofdstuk.

4.3 WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging niet te boven gaat. In 2018 was de algemene norm het ministersalaris, wat neerkomt op € 189.000, inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Daarnaast dienen gemeenten het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2018 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is de vereiste toelichting opgenomen.

4 Controlebevindingen

4.4 Schattingen

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat de organisatie schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het college. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld.

De belangrijkste schattingen in de jaarrekening zijn:

Belangrijkste schattingen	Beoordeling	Toelichting
Materiële vaste activa	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de materiële vaste activa.
Waardering van voorraden (inclusief grondexploitatie)	Niet akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de voorraden en GREX, met uitzondering van hetgeen zoals vermeld in paragraaf 4.5.
Waardering van de vorderingen	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de vorderingen.
Waardering van de voorzieningen	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de voorzieningen.

4.5 Grondexploitatie

Uw gemeente kent een in omvang grote balanspost met betrekking tot onderhanden projecten, dit betreft de voorraden (grondexploitatie). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, ontwikkeling verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten en daarmee de waardering, hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd. Om te schatten wat de waarde van een complex is, is een aantal risico's c.q. schattingen van belang. De schattingsfactoren in de waardering van de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt?
- **Programmering:** Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- **Prijs:** Is afgewogen en adequaat onderbouwd welke prijzen kunnen worden gevraagd?
- **Parameters.** Welke ontwikkeling van rente, kostenstijgingen en opbrengstenstijgingen verwacht de gemeente in de komende jaren?
- **Plankosten:** Wat zijn de kosten die gemeente moet maken om een complex te kunnen ontwikkelen?

Het college heeft op grond van de keuzes van de raad de grondexploitaties geactualiseerd en de calculaties opnieuw berekend. Het college heeft beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of mogelijk een verliesvoorziening moet worden getroffen of tussentijds winst moet worden genomen. Naar aanleiding van deze beoordeling is ultimo 2018 geen tussentijdse winst genomen en voor totaal € 4.442.000 een verliesvoorziening gevormd.

Uit de controle van de projecten binnen de grondexploitatie komt naar voren dat binnen het project Bedrijventerrein Doejenburg II voor totaal € 0,3 miljoen aan onzekerheden zitten. Deze onzekerheden hebben betrekking op de afzetplanning die niet onderbouwd en te optimistisch is in relatie tot de gerealiseerde afzet, te hoge geraamde verkoopprijs en te hoge geraamde opbrengst woon-werk-kavel in relatie tot de gerealiseerde opbrengst in 2018.

4.6 Sociaal domein

Met ingang van 1 januari 2015 zijn gemeenten voor hun inwoners verantwoordelijk voor de Jeugdzorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Participatiewet.

Op basis van onze controle constateren we dat er een aantal onzekerheden ten aanzien van de Jeugdzorg en de WMO zijn geconstateerd. Deze onzekerheden zien met name toe op het feit dat gemeente Buren niet voor alle lasten de prestatielevering afdoende kan vaststellen.

De complicerende factor hierbij is dat de prestatie vanuit de zorgaanbieder aan de cliënt wordt geleverd en niet rechtstreeks aan de gemeente. Om zekerheid ten aanzien van de prestatielevering te krijgen maakt gemeente gebruik van de controleverklaring die de zorgaanbieders hieromtrent aanleveren. Echter kleinere zorgaanbieders leveren een dergelijke verklaring vanwege de administratieve last niet aan. Daarnaast zijn in de subadministratie lasten opgenomen die ondersteunende zorg betreffen en waarvoor geheel geen verantwoording is opgevraagd bij de zorgaanbieder. Het bedrag waarvoor geen zekerheid is verkregen van totaal € 323.000 merken we in lijn met voorgaande jaren als onzeker aan.

Ten aanzien van de PGB's heeft de gemeente door een externe partij een controle uit laten voeren op de prestatielevering. Echter is niet inzichtelijk welke dossiers hiervoor zijn gecontroleerd en welk deel van het totaal dit vertegenwoordigt. Hierdoor moeten wij de gehele massa van € 399.000 als onzeker aanmerken.

4.7 Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2018 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. De geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten (in totaal EUR 233.000) zien uitsluitend toe op inhuuropdrachten. Meer specifiek gaat het om vier inhuuropdrachten waarbij de oorspronkelijke overeenkomst wordt verlengd, zonder dat hierbij een Europese aanbesteding heeft plaatsgevonden, en waarbij de totale bestedingen boven het Europese drempelbedrag uit komen. Daarnaast observeren wij dat bij inhuuropdrachten veelal een verlengingsoptie, zonder een specifieke termijn wordt opgenomen. Mede gelet op de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten bevelen wij de gemeente aan om het contractbeheer met betrekking tot inhuur te professionaliseren.

4.8 Waardering gemeentehuis

In 2015 is een voorziening gevormd in verband met de afwaardering van het gemeentehuis. De functie van het gemeentehuis was gewijzigd van maatschappelijke naar economische functie, waardoor ook de waarderingsgrondslag wijzigde. Op basis van een taxatie is ultimo 2015 bepaald dat de boekwaarde van het gemeentehuis € 4,0 miljoen te hoog was. Voor de bepaling van de marktwaarde van het gemeentehuis is afgelopen jaren geen nieuwe taxatie meer uitgevoerd. Op basis van branchegegevens lijkt het dat de marktwaarde gestegen is. De WOZ-waarde is in 2018 ten opzichte van 2015 niet gestegen. Wij verzoeken u een nieuwe taxatie uit te laten voeren om vast te stellen of de voorziening deels kan vrijvallen.

4.9 Voorziening onderhoud gebouwen en wegen

Nog onderhanden

4.10 Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2018, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze overschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In totaal heeft uw gemeente € 53,3 miljoen aan lasten begroot (na wijziging) exclusief reservemutaties. De werkelijke lasten komen uit op € 60,4 miljoen. In totaal is sprake van een over-realisatie van € 7,1 miljoen. Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 51,1 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 57,9 miljoen werkelijke baten. In totaal gaat het om een hogere realisatie aan baten van € 6,8 miljoen.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordeelt de accountant de lastenoverschrijdingen per programma. In de jaarrekening heeft het college per programma de begrotingsoverschrijdingen geanalyseerd. Hieruit komt als conclusie naar voren dat de geconstateerde overschrijdingen binnen het beleid passen, danwel gecompenseerd worden door direct daaraan te relateren opbrengsten of dat sprake is van niet-beïnvloedbare uitgaven (zoals bijvoorbeeld open einde regelingen).

Bij de controle op de kredieten hebben wij geconstateerd dat geen overschrijdingen hebben plaatsgevonden.

Bevindingen Interne Beheersing

5 Bevindingen interne beheersing

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2018 hebben wij op 2 oktober jl. een toelichting op de boardletter gepresenteerd in de kwaliteitscommissie. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening. Voor deze risicogebieden zijn acties ten behoeve van de jaarrekeningcontrole geformuleerd. In dit hoofdstuk geven wij inzicht in de uitkomst van deze benodigde acties.

Bevinding boardletter	Benodigde actie	Opvolging actie
3.1	Uitvoeren van een spendanalyse	Wij hebben de uitgevoerde spendanalyse beoordeeld. Daaruit komen bevindingen. Zie hiervoor paragraaf 4.7 van dit verslag.
3.5/4.8	Middels statistische steekproef aantonen dat betalingen aan het juiste bankrekeningnummer heeft plaatsgevonden.	Wij hebben de uitgevoerde steekproef gecontroleerd. Wij kunnen steunen op de uitkomsten van deze steekproef.
3.6	Op basis van de door de cliënten ingediende declaraties in de portal van de SVB een controle uitvoeren, waarbij enerzijds wordt gecontroleerd of de factuur binnen de indicatiestelling past (rechtmatigheid) en anderzijds of de prestatie (prestatielevering) is geleverd.	Wij hebben geconstateerd dat wij niet kunnen steunen op de werkzaamheden die door extern bureau zijn uitgevoerd. Zie hiervoor paragraaf 4.6 van dit verslag.
3.8	Een representatieve steekproef uitvoeren op de mutaties van de bankrekeningnummers betrekking hebbende op geldstromen binnen het sociaal domein (zowel voor participatie als Jeugd/WMO).	Wij hebben de uitgevoerde steekproef gecontroleerd. Wij kunnen steunen op de uitkomsten van deze steekproef.
4.1/4.3/4.4	Een overzicht opstellen met de budgetten (conform beschikking) en de gedeclareerde bedragen per cliënt om vast te stellen of binnen de beschikking gebleven wordt. Voor hogere uitgaven een nadere toelichting aanleveren.	Wij hebben dit overzicht ontvangen en gecontroleerd. Hier komen geen bevindingen uit voort.
4.7	Middels een statistische steekproef aantonen dat inkopen rechtmatig zijn.	Wij hebben de uitgevoerde steekproef gecontroleerd. Wij kunnen steunen op de uitkomsten van deze steekproef.

Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

6.1 Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. U bent als raad verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

6.2 Bevestiging onafhankelijke positie

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

6.3 Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door extern accountants die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

6.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Ontwikkelingen – bezoldigingsmaximum

De minister van BZK heeft het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2019 vastgesteld op € 194.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2019 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden van de functieervulling mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 25.900 per maand voor de eerste zes maanden en € 19.600 per maand voor de volgende zes maanden. Vanaf kalendermaand 13 geldt het voor de instelling toepasselijke bezoldigingsmaximum zoals die ook geldt voor een topfunctionaris met dienstbetrekking. Het maximum uurtarief bedraagt vanaf 2019 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 187.

Alle bezoldigingsmaxima zijn te vinden op <https://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2018/11/26/bezoldigingsmaxima-wnt-2019>.

6. Overige onderwerpen

Afkoop niet-opgenomen vakantieverlof bij einde dienstverband

Vanaf 1 januari 2019 kunnen topfunctionarissen met een dienstverband bij het einde van hun dienstverband voortaan maximaal vier weken (naar rato van de omvang of duur van het dienstverband) aan niet-opgenomen vakantieverlof laten afkopen zonder gevolgen voor de WNT. Voor de juiste toepassing van deze regeling is het noodzakelijk dat uit de verlofadministratie minimaal de volgende zaken blijken:

- de opbouw van het saldo vakantieverlof. Van belang is dat u goed registreert welk deel van het vakantieverlof voortkomt uit de zogenoemde wettelijke (minimum) vakantiedagen en welk deel bovenwettelijk vakantieverlof betreft.
- de maanden waarin het vakantieverlofsaldo is opgebouwd. De regeling ziet namelijk alleen op het vakantieverlof (wettelijk of bovenwettelijk) dat is opgebouwd in de 12 kalendermaanden voorafgaand aan de beëindiging van het dienstverband.
- de bijzondere omstandigheden waarom een topfunctionaris het verlof redelijkerwijs niet kon opnemen ingeval sprake is van afkoop van wettelijk vakantieverlof dat na het verstrijken van de wettelijke vervaltermijn niet is vervallen en waarvan op het moment van beëindiging dienstverband ook de zogenoemde wettelijke verjaringstermijn (nog) niet is verstreken. Van belang is dat aangetoond kan worden waarom dit verlof redelijkerwijs niet kon worden opgenomen door de topfunctionaris.

6.5 Bevestiging van het management

Wij vragen het college van burgemeester en wethouders ter confirmatie een schriftelijke bevestiging aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

6.6 Meningsverschillen

Er zijn geen meningsverschillen met het college van burgemeester en wethouders geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het college van burgemeester en wethouders en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage: Fouten evaluatie

Ongecorrigeerde verschillen

Tijdens onze controle hebben wij de volgende ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd, die zowel individueel als in totaliteit niet van materiaal belang worden geacht in relatie tot de financiële overzichten als geheel.

Post/stroom	Fout Getrouwheid	Onzekerheid Getrouwheid	Fout Rechtmatigheid	Onzekerheid Rechtmatigheid
Europese aanbestedingen niet rechtmatig			€ 233.000	
Grondexploitatie – nog te realiseren opbrengsten		€ 300.000		€ 300.000
WMO/Jeugd – niet vaststellen prestatielevering		€ 323.000		€ 323.000
PGB – niet vaststellen prestatielevering		€ 399.000		€ 399.000
TOTAAL	€ 0	€ 1.022.000	€ 233.000	€ 1022.000

Wij vragen aan het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin men het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en derhalve niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college bevestigt daarin tevens geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. Er zijn geen onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

N.B.: de gehanteerde materialiteit bedraagt € 613.000 met een controletolerantie van € 429.000. Verschillen beneden de ondergrens van € 31.500 zijn bij het opstellen van dit overzicht niet meegenomen.

Bijlage: Single information Single audit (SiSa)

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2018 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Hierbij worden alleen fouten en onzekerheden per specifieke uitkering opgenomen, boven een financiële grens, voor zover die niet zijn of kunnen worden gecorrigeerd.

De financiële grens is per specifieke uitkering:

- ☐ € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- ☐ 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- ☐ € 125.000 indien de omvangsbasis groter dan € 1.000.000 is.

Wij doen dit met een tabel, die wij ook moeten opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

Code	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet – gemeentedeel 2018			
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) – gemeentedeel 2018			

Uit de tabel blijkt dat wij bij onze controle geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. In lijn met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2018 d.d. 10 januari 2019 zijn derhalve de laatste drie kolommen leeg gelaten.

Met ingang van boekjaar 2018 dient in het verslag van bevindingen te worden aangegeven bij de tabel van fouten en onzekerheden welke strekking de controleverklaring de door de accountant afgegeven controleverklaring heeft. Zowel op rechtmatigheid als getrouwheid:

Strekking controleverklaring getrouwheid

Goedkeurend

Strekking controleverklaring rechtmatigheid

Goedkeurend

Contactgegevens

Drs. R.G. (Rachel) de Kort RA

Extern accountant

06 – 13251767

r.dekort@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Bijster 39

Postbus 3814

4800 DV BREDA